NĂM THỨ MƯỜI HAI — SỐ KHÔ 2438 — MỖI SỐ 0$02 — NGÀY THỨ HAI 4 và THỨ BA 5 MAI 1925

RESIDENCE DU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI						
	Một năm	Sáu tháng	Ba tháng	Một tháng	Nước ngoài	Các nước thuộc địa Pháp	Ngoại quốc
Một năm	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00	
Các làng và các công-sở	»	8$00	8$00	7$50	8$00	9$00	»
Sáu tháng	3$00	3$50	3$20	3$20	3$30	6$00	
Ba tháng	1$50	1$75	1$60	1$60	1$65	3$00	
Một tháng	0$50	0$60	0$55	0$55	0$60	1$00	

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres lestinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

Une seule insertion. . . . 0,30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

CÚNG QUAN ÔN

Cái tục cúng lễ nhằm nhì của người mình, nặng nề nào cũng thế, đã chẳng thấy bớt đi được chút nào, mà mình như lại càng thịnh thêm hơn nữa. Mới bắt đầu sang mùa hè được mươi hôm nay, mà những việc cúng lễ rước xách để trừ tai giải hạn, đã thấy khắp mọi nơi, xem những việc cúng lễ ở trong thành-phố Hà-nội và tin các nơi đăng ở trên tờ báo hàng ngày, thì biết rằng người mình vì cái lòng tin tưởng hão huyền mà sinh ra những cái cử động vô lý, thật là một cái thông bệnh cả trong Nam ngoài Bắc vậy.

Tục ngữ ta có câu: có biết bệnh thì mới mong tìm được thuốc chữa; nay ta thử xét xem cái sự cúng lễ rước xách ấy căn nguyên ở đâu mà sinh ra, để bảo nhau chạy thuốc tìm thầy, mới mong có ngày khỏi bệnh được. Quan ôn là thần gì? Vì cớ gì mà cứ đến mùa hè lại phải cúng lễ? Cứ theo cái tục lưu truyền ở nước ta, thì quan ôn là những vị hung thần, cứ hễ năm đến mùa hè, lại phụng mệnh Thượng đế chia nhau đi khắp dương-gian mà giải rắc các thứ tật bệnh, vì thế trong mùa hè mới nhiều người đau nhiều người chết hơn cả mấy tháng khác trong năm; trong khi ấy tinh mệnh người ta cầm cả ở trong tay quan ôn. Vậy muốn trong cái mùa nóng nực, không sợ ma ám qui trêu, váng mình sốt mẩy, thường được bình yên khỏe mạnh để lo tính công việc làm ăn, thì khi bắt đầu sang tháng tư này đã phải lo cúng lễ khẩn cầu, tỏ lòng kính sợ với thần mình, để cầu phúc an lạc cho gia-đình, đó là một việc rất cần thiết trong năm, người ta không hề dám nhãng bỏ vậy.

Theo tục truyền như thế, thì chữ ôn nghĩa là ôn dịch, quan ôn tức là thần làm dịch lệ, những đạo bùa dán ở trước cửa hay là đàn bà con trẻ thường đeo, thường thấy viết chữ ngũ ôn, mà xét chữ nho thì không có, không biết chữ ấy tự đâu đặt ra, mà thành ra chữ ra tiếng. Giới đất qui thần vốn là huyền diệu u bí, ta chưa dám nói quyết ra thế nào; như quả có giới đất, quả có qui thần, thì Thượng-đế vẫn là hiếu sinh, có lẽ nào lại sai hung-thần đi giáo tai giáng họa, qui thần thể cái đức hiếu sinh của Thượng-đế, thông minh chánh trực, có lẽ nào lại ỷ quyền thế mà tác quái hung yêu. Vả lại phúc thiện họa dâm là đạo giới, thông minh chánh trực là đức thần, có lẽ nào lại vị cầu lễ luồn lọt mà giở cái thủ đoạn đồi trắng thay đen chua sinh nhập tử, như những chuyện lạm dụng quyền phép mà ta thường thấy ở trên dương-thế này đâu.

Tật bệnh ai chẳng lo, chết ai chẳng sợ, lo sợ thì phải biết đường mà tránh, muốn biết đường mà tránh, thì phải biết tật bệnh tự đâu mà sinh ra. Nay hãy xin nói vì cớ gì mà trong mùa nóng nực, nhiều người hay bị bệnh. Một là vì khí giới thay đổi, đương buổi ngày xuân ôn hòa, khi xuân ấm áp, mà chuyển sang nóng nực, người ta chịu khí nóng chưa quen, những người bẩm thụ không tốt, khí lực không sung, thường hay cảm khí giới thay đổi mà sinh đau yếu, tục ngữ đã nói: hết xuân sang hạ cái vạ thuốc thang, là thế; hai là vì người mình hoặc là vì nghèo cực, hoặc là vì cẩu-thả, mà cách phòng bệnh thật là sơ sài: ở nơi thành thị thì nhà cửa chật hẹp, buồng the tối tăm, khí giới không đủ, hơi người lại nhiều, dưới thì khí thấp của đất ẩm bốc lên, trên thì khí nóng của mặt giời chiếu xuống; ở chốn thôn quê thì ăn uống khan khổ, nhà cửa thấp bé, nguyên đã không có vệ sinh, lại thêm hỗ sơ nơi nào cũng có, ruồi muỗi nơi nào cũng nhiều, trong mấy tháng về mùa nhiệt ấy, ngày đã nung nấu như trong lò than, đêm lại bị ruồi muỗi truyền ra khí độc, ấy là chưa nói đến sự bẩn thỉu lam lũ, lại là một thứ ngòi dẫn bệnh của loài người. Cách ăn ở khốn nạn như thế mà lại ở xứ nhiệt độ quá thịnh như ở xứ mình, thì trong mấy tháng hè, đã cũng phải rồ mồ hôi, hướng chi người mình khí lực vẫn không lấy gì làm mạnh cho lắm, thì tài gì khỏi sinh ra chứng nọ tật kia. Những cớ ấy thật là giản dị rõ ràng, nếu chịu lưu tâm dò xét, thì ai cũng có thể thấu được, không cần gì phải tinh lý lý giới cách-trí mới hiểu thêm được cái lý tự nhiên; người mình phần nhiều lười biếng trí khôn điều hư điều thực, lẽ phải lẽ không, chẳng chịu dụng tâm suy xét, gặp việc gì hơi khó hiểu, liền đổ cho số mệnh hay là do quyền phép qui thần, và lại có cái lòng mê tín, cái tính ỷ-lại, coi qui thần cũng như những người quyền quí ở dương gian, mới dùng mưu này bày cách nọ, mong được ốm chân nắp bóng để nhờ ơn trên bình vực phù trì. Vì thế muốn ít bệnh mà không lo tìm thuốc, muốn sống lâu mà không giữ vệ sinh, chỉ mơ tưởng hão huyền, quen dùng cái thói cúi cổ cong lưng, kèn tài van khéo, để cầu ơn mặc tưởng âm phù. Không những là hằng năm đến độ hè cứ chỗ nầy hương hoa, chỗ kia chiêng trống, để cúng tiễn quan ôn, mà quanh năm đến nọ phủ kia, khăn chầu áo ngự, đã mất thì giờ, hao tiền bạc, lại vì tiết độc mà đắc tội với qui thần; ở xã hội ta xưa nay đã có bao nhiêu người vì thế mà đến nỗi vong gia bại sản, tai hại cũng thật là gớm ghê; ở thế-kỷ hai mươi này, mà hủ tục ấy vẫn chưa chừa, thì còn dợi đến bao giờ nữa. Vậy nhân việc cúng tiễn quan ôn này, ký-giả xin thuật lại mấy lời của bực hiền triết đời xưa để làm thuốc chữa bệnh mê tín cho người mình, xin nhớ lại rằng: « Không phải vị thần đáng tế mà tế, thế là nịnh; cúng lễ nhằm nhì thì không được phúc ».

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

(Indopacifi)

Ngày 3 Mai 1925

Ngày 1er Mai ở Pháp

Cứ như tin tức sau cùng thì ngày 1er Mai ở khắp các hạt đều yên-tĩnh. Số người đình-công ít hơn năm trước.

Việc chiến-tranh ở Maroc

Các tin ở ngoại-quốc nói rằng việc dụng binh ở Maroc là để lo trừng-trị dịch quân ở miền Tây-ban-nha, hoặc là để làm cho việc chiến-tranh liên-can đến liệt-quốc là một tin đồn sai. Quân-lính chỉ chú tâm có việc thôn quê thì ăn uống khan khổ, nhà cửa thấp bé, nguyên đã không có vệ sinh, lại thêm hỗ sơ nơi nào cũng có, ruồi muỗi nơi nào cũng nhiều, trong mấy tháng về mùa nhiệt ấy, ngày đã nung nấu như trong lò than, đêm lại bị ruồi muỗi truyền ra khí độc, ấy là chưa nói đến sự bẩn thỉu lam lũ, lại là một thứ ngòi dẫn bệnh của loài người. Cách ăn ở khốn nạn như thế mà lại ở xứ nhiệt độ quá thịnh như ở xứ mình, thì trong mấy tháng hè, đã cũng phải rồ mồ hôi, hướng chi người mình khí lực vẫn không lấy gì làm mạnh cho lắm, thì tài gì khỏi sinh ra chứng nọ tật kia. Những cớ ấy thật là giản dị rõ ràng, nếu chịu lưu tâm dò xét, thì ai cũng có thể thấu được, không cần gì phải tinh lý lý giới cách-trí mới hiểu thêm được cái lý tự nhiên; người mình phần nhiều lười biếng trí khôn điều hư điều thực, lẽ phải lẽ không, chẳng chịu dụng tâm suy xét, gặp việc gì hơi khó hiểu, liền đổ cho số mệnh hay là do quyền phép qui thần, và lại có cái lòng mê tín, cái tính ỷ-lại, coi qui thần cũng như những người quyền quí ở dương gian, mới dùng mưu này bày cách nọ, mong được ốm chân nắp bóng để nhờ ơn trên bình vực phù trì. Vì thế muốn ít bệnh mà không lo tìm thuốc, muốn sống lâu mà không giữ vệ sinh, chỉ mơ tưởng hão huyền, quen dùng cái thói cúi cổ cong lưng, kèn tài van khéo, để cầu ơn mặc tưởng âm phù. Không những là hằng năm đến độ hè cứ chỗ nầy hương hoa, chỗ kia chiêng trống, để cúng tiễn quan ôn, mà quanh năm đến nọ phủ kia, khăn chầu áo ngự, đã mất thì giờ, hao

Chánh phủ Nga giúp đảng cộng-sản ở Quảng-châu

Quân Xích-vệ (cộng-sản) ở Quảng-châu nay thế lực coi chừng mạnh lắm mà phần nhiều nhờ có người Nga giúp đỡ, mới đây Tưởng-thạch-Giới, tướng quân xích-vệ, có xin chính phủ Nga cấp cho mỗ: 85 súng kiểu mới hiện chánh-phủ Nga đã cấp cho một vạn cây súng rồi.

Phương-bản-Nhân xuýt bị ám sát

Phương-bản-Nhân đốc quân Giang-tây mới đây xuýt bị ám sát. Số là hôm gần đây Phương-bản-Nhân làm tế-tướng con gái. Khi Phương ở bên nhà gái về đi đến giữa đường bỗng có một tên thích-khách giơ súng lục chực bắn. Cũng may tên ấy vừa giơ tay lên thì có một người mật-thám đứng sau nắm ngay được. Tên thích-khách nói tiếng Bắc-kinh. Vì vậy người ta ngại cho tên ấy là cựu bộ của Thương-đức-Thịnh vì muốn báo thù mà làm thế vậy.

Thời-cục Quảng-đông

Từ hôm Đường-kế-Nghiêu có tin đại-thắng tinh đảng quốc-dân ở Quảng-châu phần nhiều lại chủ-trương việc đón Đường. Đảng quốc-dân đương chủ-trương đặt chân-a-phủ kiểu quốc ở Quảng-châu theo lối ấy-vậy, nghe đâu Phùng-ngọc-Tường cũng cử đại-biểu đến dự. Ngoài ra các phương-diện khác, nhân lẽ Đoàn-kỳ-Thụy biện lý vấn-đề kim-p ệt-lăng p án phối không đều, nên đến đây Quảng-châu hô hào chống lập lên chánh-phủ kiểu quốc. Thời-cục Quảng-đông bây giờ thực là nào có ng hơn trước.

Tại Hội Khai-trí tiến-đức

Hội Khai-trí tiến-đức đã họp kỳ đại hội-đồng thường niên chiều hôm qua hồi 3 giờ tại nhà công-quán. Do ông hội-trưởng Hoàng-trọng-Phu chủ-tọa.

Ông hội trưởng có đọc tờ trình đại hội đồng như sau này:

Tờ trình về công việc Hội trong năm 1924 đọc ở kỳ đại-hội-đồng thường-niên ngày 3 Mai 1925

Thưa các ngài,

Tôi xin thay mặt hội-đồng quản-trị hội Khai-trí trình các ngài về công việc hội trong năm 1924.

Tình hình hội ta năm ngoái cũng bình thường.

Số hội-viên các hạng tăng hơn năm trước được hơn 150 người.

Tổng số hội-viên năm 1923 là 1270 vị, năm 1924 lên 1429 vị, chia ra các hạng như sau này:

Danh-dự hội-viên Tây	97 vị
Tán-trợ hội-viên	105 vị
Chủ-trì hội-viên	1035 vị
Thường hội-viên	192 vị

Danh-dự hội-viên Tây là những quí-quan, có địa-vị, có thế-lực, hội mời để lập thành hội-đồng bảo-trợ giúp đỡ cho hội. Trong số 17 vị cũng được 14 vị vào hạng tán-trợ và 42 vị vào hạng chủ-trì.

Về lý-tài thì lát nữa ông thủ-quỹ sẽ trình các ngài về các khoản chi-thu trong năm 1924.

Lại hội-đồng kiểm-quỹ cũng sẽ trình các ngài về sổ sách giấy má về việc tiền bạc trong năm 1924.

Thuộc về quỹ chính thì năm ngoái tổng-cộng các khoản thu là 14.641 $ 42. Trong số đó thì 4.000 $ 00 của Chính-phủ trợ-cấp, hơn 6 nghìn rưỡi tiền của hội-viên đóng, với 3 nghìn 4 trăm đồng giật tạm của quỹ âu-trí-viên, không phải để chi-tiêu về việc hội, nhưng để thêm vào mua về quốc-trái làm của để dành cho hội.

Tổng-cộng các khoản chi cũng ngang bằng số các khoản thu. Nhưng trong số đó thì thực chi về việc hội trong năm 1924 cả có 3.593 $ 43, còn thì trả nợ nhà Đông-pháp ngân-hàng 5.000 $ 00, thế là hết cả nợ nhà băng, -- về trích ra 6.048 $ 00, để mua 120 cái vé quốc-trái Đông-pháp, ấy cũng là một cách để dành tiền cho hội, mà nếu khi rút số trúng được phiếu nào thì lại càng hay lắm. Vé quốc-trái Đông-pháp bây giờ đương đắt, nếu hội có cần đến tiền thì giao-dịch với nhà băng cũng dễ.

Thuộc về quỹ âu-trí-viên thì năm 1923 còn lại 4.340 $ 65, năm 1924 thu được 1.857 $ 16, cộng là 6.197 $ 81. Trong năm 1924 chi mất 2.062 $ 21, cho quỹ chính vay để thêm vào mua quốc-trái 3.392 $ 85, cộng là 5.455 $ 06; còn lại ở quỹ cuối năm 1924 là 742 $ 75.

Về việc lý-tài trong nhà công-quán thì cứ như tờ trình của hội-đồng coi việc công-quán, tình-hình trong năm 1924, đại-khái như sau này:

Từ tháng giêng đến tháng sáu, việc ăn uống trong nhà công-quán giao cho ông Tân-ký Lĩnh-trưng quản-lý; từ tháng bảy đến tháng mười một thì ông Ngô-quốc-Lâm trưng. Trong hai thời-kỳ ấy các hội-viên đi lại vẫn vắng lắm. Hội-đồng coi việc công-quán đã chịu khó tổ-chức nhiều cuộc vui cho các hội-viên cùng gia-quyến nàng đi lại song cũng chỉ được lúc đầu rồi sau nhạt dần cả.

Bắt đầu sang tháng chạp năm 1924, hội-đồng thấy cách cho lĩnh-trưng không tiện, mới đơn-nhận trông coi lấy, không theo cách-thức của các quản-lý trước, định giá ăn uống bằng các hàng khác trong thành-phố, thì thấy các ngài hội-viên cũng có ý đi lại nhiều hơn và tiệc tháng cũng được đông hơn trước.

Còn các khoản chi-thu về công-quán trong năm 1924, thì khoản tiền đóng về công-quán của các hội-viên lại kém hơn năm trước, cả năm thu chỉ được có 342 $ 00 mà thôi. Xét như thế thì biết cái ý của các ngài hội-viên không muốn đóng tiền công-quán, và cũng vì không đóng tiền công-quán nên ít đi lại nhà công-quán. Nếu các ngài hội-viên đã không đóng đúng như thế thì chúng không nên miễn-cưỡng làm gì, nên hội-đồng quản-trị muốn bàn với đại hội-đồng xét xem có nên bãi cái lệ đóng tiền công-quán ấy đi không.

Nguyên hội ta có ba hạng hội-viên: tán-trợ, chủ-trì và thường hội-viên. Tán-trợ là những người giúp cho hội từ 100 $ 00 trở lên; hạn ấy cố-nhiên là ít làm; chủ-trì là những người khi vào hội phải nộp 20 $ 00 một lúc, hay là mỗi năm nộp 2 $ 00; những người vào hai năm đầu (1919-1921) phần nhiều là nộp 20 $ 00 cả, Vĩnh-viễn không phải nộp gì nữa, còn người vào sau phần nhiều theo lệ mới nộp 2$ một năm, thành-thử nay chỉ trông vào hạng hội-viên nộp thường-niên đó, kể cũng không được mấy ti; đến thường hội-viên thì chỉ phải nộp mỗi lần 2 $ khi nhập hội mà thôi, số tiền ấy lại ít nữa. Vì tiền góp của hội-viên đó ít quá không đủ chi-dụng các việc thường (như tiền công người làm, tiền đèn, tiền nước, tiền tu-bổ nhà hội-quán, v.v) nên mới phải đặt ra một thứ tiền thu về công-quán (*droit du cercle*) định là 3 đồng một năm cho hội-viên Hà-nội, và 1 đồng một năm cho hội-viên các nơi, nhưng từ khi đặt ra lệ ấy đến giờ, trong một nghìn hội-viên không được hai trăm ông đóng, ông thì nói rằng đã nộp tiền hội rồi không nộp tiền công-quán nữa, ông thì nói rằng không đến nhà công-quán bao giờ không nộp, v.v.

Vậy lát nữa xin hội-đồng bàn xét xem có nên bỏ dứt cái lệ ấy đi không; nếu bỏ thì phải tìm cách thế nào cho hội có tiền để bù kinh-phí các việc thường công-quán, nếu không bỏ thì phải tìm cách thế nào cho các ông hội-viên chịu đóng.

Như trên kia đã nói, trong năm 1924, thu về khoản ấy chỉ được 342 $ mà thôi, nghĩa là hơn một nghìn hội-viên chỉ có hơn một trăm ông hội-viên chịu đóng mà thôi. Bởi thế nên từ khi hội-đồng công-quán đứng-nhận quản-lý lấy việc hội kia, rằng nếu có thiếu-thốn gì quí chính sẽ cấp cho mọi tháng một trăm đồng. Nhưng mấy tháng nay, hội-đồng quản-lý khéo làm, chưa phải cần đến tiền cấp của quí chính.

Trong năm 1924, các khoản thu về quỹ công-quán tổng-cộng là 2.158 $, 43, hiệp với số còn lại năm trước 288 $, 65 là 2447 $, 08; các khoản chi tổng-cộng là 2416 $, 96. Cuối năm 1924, còn lại trong quỹ công-quán được 30 $, 12.

Việc nhà công-quán rất là phiền-kịch. Hội-đồng coi việc công-quán thật đã có công làm. Xin đại-hội-đồng cũng nên biểu lòng cảm ơn các ông và nhất là ông Nguyễn Thanh là người đã tận-tâm với hội hơn cả.

Nhưng muốn biết công cho thuê việc hội-đồng, không gì bằng các ngài nàng tới lui nhà hội luôn: khi dãi-đằng bạn-bè tân-khách, đến đây hơn là đi ca-phê tây hay là cao-lâu khách. Có ngài nói rằng đến ăn nắp ở hội Khai-trí không được « tự-do ». Tôi tưởng hội ta cũng không có lệ gì nghiêm ngặt lắm. Phàm hội-viên có thể đem gia-quyến, đem tân-khách đến đây, ăn uống, đánh cờ, đánh bài, không hề có sự gì ngăn trở bao giờ. Còn phàm người từ-tế lịch-sự họp-tập với nhau thời tất cũng phải giữ lễ-phép, không nên sỗ-sàng như các nơi khác. Nếu nói thế là không được tự-do thì không phải.

Về việc âu-trí-viên thì năm ngoái mấy lĩnh trung-châu bị thiên-tai ngập lụt, không đâu đặt được sở nào nữa. Nhưng, các âu-trí-viên đặt ở Hà-đông, Hưng-yên Bắc-ninh vẫn hoạt-động như thường cả.

Năm ngoái cũng không mở đầu-xảo nông-thuật, vì mở ra một cuộc như thế phải tốn nhiều lắm. Và vừa mới đấu-xảo năm trước, cũng phải để cho các nhà nghề có rộng thì giờ mà nghĩ ra những kiểu mới kiểu đẹp.

Nhưng năm ngoái hội ta xướng-suất được một việc cũng mới và cũng hay, có ý-nghĩa, đáng ghi nhớ là việc làm lễ kỷ-niệm cụ Tiên-điền Nguyễn-Du là tác-giả truyện *Kiều*, giữa ngày giỗ cụ, mồng 10 tháng 8. Việc này rất là hợp mục-đích của hội ta và cứ xem thiên ba hoan-nghênh, buổi ấy có tới bốn năm nghìn người đến dự lễ, thì đủ biết cũng hợp cả với ý-hướng của quốc-dân nữa.

Việc Tự-điển thì hiện nay đã thảo được đến chữ d. Xét ra việc này khó khăn lắm, vì nhiều tiếng nôm ta chưa có định-nghĩa, bày giờ muốn định-nghĩa cho rõ ràng thì phải làm đi xét lại nhiều lắm bằng-chứng bác-dẫn những thành-ngữ, tục-ngữ, tiếng nào không có đủ chứng cớ thì không dám quyết định. Cho nên làm đi chữa lại nhiều lần mà vẫn chưa được thành-cáo nhất định. Có nhiều ngài giúc sao không làm mau lên, và sao không in ngay đi. Nhưng phải biết rằng việc này không thể làm vội-vàng cẩu-thả được. Vả hội có cử ra một hội đồng 10 ông, là ông Phạm-Quỳnh, ông Nguyễn-văn-Vĩnh, ông Trần-trọng-Kim, ông Bùi-Kỷ, ông Đỗ-Thận, ông Dương-bá-Trạc, ông Nguyễn-văn-Luận, ông Phạm-huy-Lục, ông Nguyễn-hữu-Tiến, ông Nguyễn-đôn-Phục, để họp thành văn-học-ban mà dự-thảo bộ Tự-điển. Các ông đều tận-tâm nhiệt-thành về việc ấy cả, nhưng mà mỗi ông có công việc riêng, không thể ngày nào cũng chuyên việc ấy được, chỉ mỗi tháng hai kỳ họp mấy giờ cùng nhau bàn-bạc mà thôi. Như thế thì không thể nào làm mau được, cho nên các ông muốn bàn với đại-hội-đồng nên đặt ngay một tòa làm tự-điển ở trong hội, kén lấy một vài người chuyên-trách về việc ấy, thảng-thắng trả lương, để dự-thảo trước, rồi hội-đồng trên kia chỉ mỗi tháng họp vài lần để kiểm-điểm sát-hạch lại, chứ nào ngờ nghĩa mới phải bàn kỹ mà thôi. Việc làm tự-điển là một cái sự-nghiệp rất hay của hội, nếu làm được thời có ích cho việc quốc-dân lắm, cho nên dù có phí tổn, ta cũng không nên ngần-ngại.

Đại-khái tình-hình của hội ta năm ngoái như thế.

Hồi cuối năm tôi vì phải đau nên tạm nghỉ việc hội trong mấy tháng. Hội-đồng quản-trị có mời quan nguyên hội-trưởng Marty ra chủ-trương việc hội. Ngài thật đã tận-tâm với hội, nghỉ hết cách mọi đến cách kia để làm cho hội-quán được vui-vẻ đặt ra cuộc *billard*, cuộc đánh bài, cho nhiều hội viên năng tới lui, lại mỗi tháng gửi một tờ đạt đến khắp hội-viên để bàn về các việc công-ích. Cách gửi tờ đạt ấy tưởng cũng là một cách hay, giúp cho cái tình liên-lạc trong hàng hội. Cho nên hội-đồng quản-trị định rằng từ nay cứ theo lệ quan Marty đã đặt ra ma cách một vài tháng lại gửi một tờ đạt để cùng các ngài bàn việc hội quan Marty là người Đại-pháp mà ngài nhiệt-thành với chúng ta như thế. Nhiều khi ngài thường phàn nàn rằng hội Khai-trí là hội lớn nhất ở nước Nam, mà khó lòng làm cho các hội viên sốt-sắng về việc hội, năng tới-lui ở nhà hội để thường gặp mặt nhau mà bàn việc ích-lợi chung. Ngài đứng vào địa-vị khách-quan, chẳng qua vì lòng hảo-hiệp mà cảm hóa của hội ta, thấy sự lãnh-đạm của người mình còn sôi ruột thay, huống các hội-viên ta lại không nên nhiệt-thành phấn phát lên một chút, chăm chút đến các việc công ích trong hàng hội du?

Ngày mồng năm tháng tư mới rồi hội ta làm tiệc trà tiễn mừng quan Toàn-quyền Merlin về Pháp, vì trước sau ngài vẫn có bụng giúm-giúp cho hội ta nhiều lắm, ngài diên-thuyết có nói rằng: hội Khai-trí có việc gì cần có quan đề dung hòa hai văn-hóa Đông-Tây, diêu-hòa hai dân-tộc Pháp-Việt.

Ấy quan trên kỳ-vọng cho hội ta to tát như thế. Mà quốc-dân cũng mong mỏi ở hội ta nhiều lắm.

Hội ta thực là đứng vào cái địa-vị:

Quan trên nhâm xuống người ta trông vào.

Ta phải làm thế nào cho xứng với cái địa-vị đó, xứng cái lòng kỳ-vọng mong-mỏi đó. Ấy là phận-sự của các hội-viên ta.

Theo điều lệ nội, thì đại Hội-đồng phải bàu lại mười hai ông trong hội-đồng quản-trị bị rát thăm trắng tên là MM. Marty, Ng-văn-Vĩnh, Lagrèze Lê-trung Ngọc, Trần-văn-Thông, Ng-năng-Quốc, Ng hữu-Thu, Phạm-huy-Lục, Từ Đạm, Mai-trung-Cát, Ng-tiến-Tế, Đặng-đức-Cường.

Khi mở phiếu thì 12 ông có tên sau này trúng cử:

MM Marty, Ng văn-Vĩnh, Lê-trung-Ngọc, Trần-v-Thông, Ng-năng-Quốc, Ng-hữu-Thu, Phạm-huy-Lục, Từ-Đạm, Lafferrandère, Colonel Bonifacy, Vi-văn-Định và Trần-thọ-Hay.

Mãi đến quá 7 giờ hội mới giải tán.

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI. — Xin quí-báo giải-đáp cho một việc sau này :

Nguyên có một người chánh-tổng cựu đã được phẩm hàm, chứa 3 con trâu gian (trâu ăn cướp) sự phát giác, quan trên bắt được, bị tòa án kết sáu tháng tù án treo và 3 đồng về tiền án-phí. Như thế thì người chánh tổng cựu ấy mất quyền công-dân như là bỏ vé bầu-cử không ? hay là vẫn còn quyền ấy ? xin quí-báo chỉ giáo cho thì tôi được cám ơn.

TRẢ LỜI — Việc đó là tùy ở trong án phạt người ấy, tòa án có cấm hành-xử công quyền hay không, vì trong bộ Hình-luật ở Bắc-kỳ điều 29 có nói rằng :

« Các tòa án xử án thuộc về khinh tội có thể cấm người phạm không cho được hành-xử tất cả hoặc ít nhiều công-quyền, dân-quyền và gia-tộc quyền như sau này :

1. Quyền được bỏ vé bầu-cử.
2. Quyền được ứng-tuyển.
3. Quyền bổ-dụng làm chức bồi-thẩm . . . vân vân.

HÀI ĐÀM

Nên xúp đi thôi !

Một hôm bác X. gặp bác Y, tay bắt mặt mừng và hỏi bác Y. rằng : Này bác, người ta đồn bác trông người có thể biết điều sở thích của người ta có phải không ? Noãn tiện bác đoán bộ tôi xem nào ?

— Bác à, con phải nói làm gì, cái mồm bẻo lẻo của bác, muốn gì mà chẳng được, nào phẩm hàm, nào huy chương, sung sướng như giới, công trạng nào bằng !

— Vẫn biết rằng thế, đố bác biết, tôi thích gì hơn cả ?

— Bác chỉ thích đít-cua hơn cả chứ gì ?

— Chịu bác, đít-cua của tôi đã có tiếng, cho nên tôi sinh nhiệt.

— Thôi này tôi bảo thật bác, nên xúp đi thôi, tuổi-bạ ai mà đã nhiều rồi, nên xúp đi thôi ! S.

Tin Saigon

Đại-biểu báo-quán sang Pháp

M. Devillar biện tập báo «*Courrier Saigonnais*» ở Saigon có đăng báo nói rằng quan Toàn-quyền Merlin cử ông đi phái-bộ sang Pháp làm đại-biểu các báo quán Đông-dương về dịp tổ-chức Hội-chợ Saigon.

Báo *Opinion* có tỏ lòng ngạc nhiên rằng sao việc kén chọn ấy lại không hỏi ý kiến hội báo quán liên hiệp và cứ giữ kín mãi cho đến cái phút cuối cùng. Nghe đâu mãi đến lúc lấy giấy đi tàu phủ Thống-đốc Nam-kỳ mới hay tin đó.

Bầu cử hội-viên Tây

Số người có tên dự bảo : 2326.
Số người đến bầu : 1143.
Được bốn ông trúng cử là :
MM. Rouelle, Ai noi, Canque, Filbot.
Còn 8 ghế nữa phải bầu lại.

(*Vô tuyến Indopacifi*)

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	27 độ
15 giờ	29 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một ta.		15	00
— nhì,	—	14	00
— ba,	—	13	20
Thóc hạng nhất,	—	9	10
Bắp ngô	—	10	10

Giá bạc. — Kể từ ngày 3 Mai 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1 f. 70 và 1 f. 75 kể từ ngày 4 nay.

Việc bầu-cử hội-viên thành-phố. — Các nhà dự bảo trong thành-phố ta, cả người Tây lẫn người Nam đối với việc công cử ngày hôm qua rất là lãnh đạm. Số người dự bảo Tây đến không được một nửa, còn số người dự bảo ta thì hơn phần chưa được một.

Về phần ta thì sự lãnh đạm ấy có lẽ bởi tại chỉ có một số mà không có cạnh tranh; sau nữa là buổi sáng lại phải một trận mưa lớn, cho nên mới hai giờ chiều, xem cái số người đến bàu, ta đã đoán ngay là trong mấy ông ứng cử, không ông nào đã số phiếu được trúng cử và kỳ sau phải bầu lại rồi.

Các số phiếu bầu cử hai ban Tây Nam như sau này :

Ban hội-viên ta

Chủ tọa : M. Janvier
Số người có tên dự bảo 2185
Số người đi bầu 503

MM. Ng-văn-Vinh	được	368 phiếu
Phạm-Quỳnh	«	356 »
Lê-văn-Phúc	«	273 »
Trịnh-xuân-Nghĩa	«	229 »
Vũ-bá-Phúc từ		
Phúc-Điệp	«	146 »
Phiếu trắng	«	26 »
Phiếu không hợp lệ	«	12 »
Vũ-huy-Quang	«	1 »
Nguyễn-Lễ	«	2 »
Ng-huy-Hợi	«	1 »

Như vậy không ông nào trúng cử cả, chả nhật sau lại phải bầu lại.

Ban hội-viên Tây

Chủ tọa : M. Eckert
Số người có tên dự bảo : 1080
Số người đi bầu : 529

MM. Bona Raymond	được	332 phiếu
Lagisquet	«	314 »
Sarrailhé	«	312 »
Soler	«	311 »
Homwel	«	303 »
Detonillon	«	271 »

Sáu ông ấy đều hợp lệ trúng cử cả, còn thiếu 2 ông nữa thì chủ nhật sau phải bầu lại.

MM. Trisire	được	251 phiếu
V.dal	«	249 »
Aviat	«	225 »
Blanc	«	217 »
Mourlan	«	210 »
Ouron	«	210 »
Rozier	«	190 »
Taupin	«	190 »
Larrivée	«	189 »
Janvier	«	167 »

M. Vũ-bá-Phúc chả hiệu Phúc-điệp có gửi cho bản-quán bức thư cải-chính lại mấy câu đã đăng trong báo trước, vậy cứ nguyên-văn đăng sau này :

Thưa ngài,

Tôi có xem báo của ngài ra ngày thứ sáu vừa rồi, nói có một ông đương lĩnh-trương việc thầu của thành-phố nên kỳ ông dự quyền ra ứng cử. Nay có mấy lời gửi lại nhờ báo quán làm ơn giả lời lại hai lẫy hộ tôi như sau này để các ông có quyền đi bầu-cử mà sẽ đi bầu-cử cho tôi kỳ chủ-nhật này là mồng 10 bàu lại.

Tuy từng việc thầu lĩnh-trưng với thành-phố, cũng có việc không được dự ứng-cử, chứ như việc thầu của tôi thì tôi đã hỏi quan trạng sư rồi thì ngài bảo tôi có đủ quyền ra ứng-cử, không can gì đến việc thầu của tôi cả, thì không có việc gì ngăn-trở nổi cả.

Vũ-bá-Phúc.

Ngạch các quan cai-trị. — M. Passon quan phó cai-trị hạng nhất, phó Công sứ Hòa-bình, nay đổi đi Quảng-yên, thay M. Nicwenglowski về nghỉ.

M. Meneault quan cai-trị tập sự chánh tòa tư phủ Thống sứ, nay đổi đi phó Công-sứ Hòa-bình.

Cuộc thi xe đạp ngày hôm qua. — Cuộc thi xe đạp lấy giải quán quân sáng hôm qua được buổi êm trời cho nên người đến xem cũng khá đông và nhất là lượt trở về thì các quan đại hiến văn-võ yêu chuộng những cuộc thể dục cũng đến chứng kiến.

Dự thi cả thảy có 25 người, xe chạy trước nhất đi từ 5 giờ.

Đi mau chóng nhất là Marc Serge, chạy 100 kilomètres có 3 giờ 5 giây, chóng hơn năm 1924 được 6 phút 55 giây.

Filly đi mất 3 giờ 8 phút 40 giây nghĩa là chậm hơn Marc 8 phút 35 giây ;

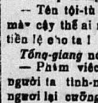
Mégy	3 giờ 12 phút	10 giây ;	
Descormes	— 14	—	50 —
Jean-Gilles	— 18	—	45 —
Marc Remy	— 24	—	5 —
Bồng	— 22	—	36 —
Grimal	— 23	—	
Công	— 24	—	40 —
Bernard	— 26	—	
Can	— 28	—	5 —
Bossard	—		31 —
Firmin	— 32	—	
Demarnelle	— 55	—	10 —
Lautard	— 37	—	5 —
Tiên	— 38	—	
Nhiêm	— 40	—	20 —
Sourda	— 42	—	35 —
Chapalain	— 45	—	

Có một điều đáng tiếc là Maron đi đến Sơn-tây bị ngã, ắt phải nghỉ ít ngày không đến trường xe đạp được.

Đó là mới kể qua mà thôi, còn cái sở thứ tự của hội công bố thế nào sẽ đăng sau.

Cuộc thi lớn trong năm nay thế là hết, lại phải đợi đến mùa rét sang năm mới mở được.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(*Capsules huile de foie de morue*)

Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.

Giá mỗi lọ : 0$80

油 肝 魚 丸
早 飯 式 晚 飯 式 睡 前 飲 油 徒 食 丸

Kỳ thi Sơ-học yếu lược tại Hanoi. — Sáng hôm nay hồi 7 giờ tại trường Amiral Courbet, Sinh-từ và Yên-phụ đã mở kỳ thi Sơ-học yếu-lược cho các học-trò trường công trường tư trong thành phố. Các đầu bài mỗi trường một khác nhau, nay thử đăng các đầu bài trường Amiral Courbet như sau này để độc-giả biết đại ý kỳ thi này thế nào :

Âm tả quốc-ngữ

Quốc-ngữ

Khắp hoàn cầu, tuy không nước nào có được thứ chữ dễ học và tiện lợi bằng chữ quốc-ngữ. Người học quốc-ngữ thì chỉ độ năm bảy tháng một năm là càng, đã đọc được thư-từ, sách-vở, viết thông được những ý tứ của mình. Đem sách quốc-ngữ mà dạy lên thì bất cứ đàn-bà con trẻ, người học-thức, kẻ nọ hèn, ai ai cũng hiểu ngay được. Thực không có thứ chữ nào có thể dùng mà truyền-bá tư-tưởng, văn-minh học thuật được tiện lợi bằng thứ chữ thần thánh ấy. Cho nên nói rằng : Nước Nam ta mai sau hay dở cũng nhờ về chữ quốc-ngữ, tưởng cũng không phải là nói ngoa vậy.

Câu hỏi

1. Đại ý bài này nói về gì ? — Hoàn cầu nghĩa là gì ? 3. Truyền bá tư-tưởng là thế nào ? — 4. Anh có thích xem văn quốc-ngữ không ? Tại làm sao ?

Luận quốc-ngữ

Mùa hạ, giời cơn mưa, sinh đứng trong nhà trông ra thấy những gì ? Lúc mưa xuống thì giời đất thế nào ?

Tính đố

I. — 10 người phu lợ-lộ trong 20 hôm giải được 5 km 275 m đường 10 ngày đầu giải được 3250 m ; 10 ngày sau mỗi ngày giải được bao nhiêu ? Xong công việc lĩnh được tất cả 90 đồng. Hỏi lương mỗi người mỗi ngày bao nhiêu ?

II. — Một người hàng rượu mua một thùng rượu 225 litres giá 36 đồng một hectolitre. Người ấy đem đóng vào chai đựng được 75 centilitres và bán lẻ mỗi chai 32 xu. Vậy người ấy được lãi bao nhiêu ?

Âm tả chữ Pháp

MON ÉCOLE.

Mon école se trouve au nord de la ville. Elle est construite en briques et couverte en tuiles. Elle comprend deux parties : l'étage et le rez de chaussée. Elle se divise en six classes dont trois sont en haut et les trois autres sont en bas. Mon école est percée de nombreuses portes et fenêtres. C'est pourquoi elle est toujours aerée. Elle est aussi très propre. car le coolie de l'école la balaie tous les jours.

J'aime bien mon école, parce que j'y trouve mon maitre qui m'aime comme son fils. Mes camarades me considèrent comme leur frère.

Bài âm tả quốc-ngữ nói về các tình-sinh hơi khó một chút, nhất là mấy câu hỏi ở dưới như chữ *hoàn cầu, truyền bá tư tưởng* thì tưởng con trẻ khó giải nghĩa được.

Trong bài âm tả lấy có chữ *năm bảy tháng*, thấy viết là *bảy*. Chính là *bảy* mới đúng, nhưng đã chót đọc là bảy thì bài nào cũng viết sai như thế thiết tưởng hội-đồng sát hạch cũng nên châm chước cho.

Bán một cái ô-tô Citroien, 2 chỗ ngồi, còn tốt lắm giá 850 đồng. Hỏi tại 49, phố hàng Ngang Hanoi.

Mau mau, kẻo hết !!! — Cuộc đánh số lập đài kỷ niệm các chiến sĩ trận vong trước định mở số vào ngày 1er Mai này, nhưng vì hãy còn một ít vé của mấy tỉnh xa chưa bán hết mới gửi về giả, thì hội-đồng coi việc đánh số nay định hoãn lại đến 20 Mai này thì mới mở số. Số trúng nhất được 10 000 $ 00.

Ở tại bản-báo cũng còn bán vé, giá mỗi vé 1 $ 00. Gửi đi các tỉnh xin đính thêm tiền cước thư-phải-lại (Recommandé). Vậy các ngài nên mua mau, kẻo hết.

NHÀ MUỐN BÁN

Muốn bán một cái nhà kiểu tây giá 3.500 $ 00.

Ai muốn mua xin mời lại số nhà 24, phố hàng Trống, Hanoi, nói truyện.

HIỆU BÁO-CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

MỚI NHẤT QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

Tòa án Trùng-trị. — Sáng hôm nay, tòa án Trùng-trị đã xử những việc sau này :

Vì nạn mà nên tội. — Ng-thị-Ất ở làng Cốc-phong có một người em trai đi lính thấy trong khi được tại ngũ chẳng may bị bệnh chết, bận người ấy có hai đứa con trai còn nhỏ tuổi mà vợ thì cũng chết rồi, nên thị Ất đứng lên lĩnh tiền tuất của nhà-nước cấp để nuôi hai đứa bé ấy. Sau có một đứa ốm chết, thị ấy không có trình báo gì với quan cả mà tiền tuất có thì vẫn lĩnh cả tiền hai đứa. Ngày tháng ba tây vừa rồi có giấy sức thì thị ấy cũng đem đứa trẻ còn lại đến trình quan Giám-binh ở lĩnh. Hỏi thì Ng-thị-Ất khai là lần nào lĩnh tiền cũng thấy quan Giám-binh bảo phải nuôi nấng hai đứa bé ấy cho tử tế và phải cho đi học, nhưng thấy đứa bé bị bệnh chết sợ lỗi với nhà-nước mới lấy đứa con để thay vào chứ không dám cố đánh lừa để lấy tiền. Tòa xét thị ấy là ngu dại thành tội nên phạt một tháng tù án treo.

Ăn cắp tiền và đồng đồng ăn cắp. — Lê-văn-Cư làm bồi cho M. Morlevat sau không làm nữa, rồi rủ con chả nhà ở thuê là Trần-v-Nhớn, học trò 16 tuổi cũng ở gần đấy đến nhà chủ đòi tiền công. Khi chả đóng cửa một tủ lấy quần áo thì Lê-v-Cư thấy ở bàn có 120 đồng liền lấy cắp mất đem ra ngoài chia cho Trần-v-Nhớn một ít. Ở sở mật-thám hỏi thì Lê-v-Cư nhận có ăn cắp món tiền ấy và Trần-văn-Nhớn cũng nhận Lê-v-Cư ở chia cho 5 đồng đem về đưa cho bố để là Trần-v-Ngữ. Nhưng trước mặt tòa thì chối không nhận Tòa phạt Lê-v-Cư 4 tháng tù và Trần-v-Nhớn 1 tháng tù và tha cho Trần-v-Ngữ vì không đủ chứng cớ.

Đảm sóc đứa ở phố hàng Cót — Đảm sóc đứa mà sở Mật-thám bắt được tại nhà Ng-khắc-Minh bán cói ở phố hàng Cót thì sáng hôm nay tòa đã hỏi các con bạc đứng thành một hàng dài vừa đàn ông vừa đàn bà là 25 người. Tòa nghe luật-sư rồi hoãn lại để xét cẩn cước mấy con bạc xem trước đã can án lần nào chưa rồi mới nghị án.

Con lừa cần bồ nuôi. — M. Nhw-v-Minh có sai đứa con nuôi 16 tuổi tên là Nhw-v-Cảnh cầm biên lai đi thu tiền học. Tên Cảnh thu được hơn 100 đồng lấy 18 đồng mua một cái xe đạp để đi không về nhà bố nuôi nữa. Còn 75 đồng thì cho bố đẻ tên là Trần-v-Toán ở làng Dịch-vọng tỉnh Hà-đông để làm vốn. Tòa phạt Nhw-v-Cảnh 15 ngày tù và bắt Trần-v-Toán phải thu xếp trả món tiền ấy cho bố nuôi đứa bé kể. Còn Trần-v-Thể can về chứa đứa ăn cắp ấy thì được tha vì xét không đủ chứng cớ.

Chồng đánh vợ. — Dương-v-Thu có lấy vợ là Phạm-thị Nho làm khán bộ ở nhà thương nhưng không có cheo coi gì. Một hôm vì bất bình nhau đánh vợ rồi đuổi đi. Vợ bị đòn vào nằm nhà thương chữa lấy giấy chứng chỉ đi thưa. Hỏi thì chồng khai là thấy vợ lấy bộ cánh đi thì có tức tát mấy cái chứ không đánh bị thương. Tòa phạt Dương-văn-Thu 25 quan.

Phim ảnh mầu. — Tại rạp chớp bóng phố Bưởm Hanoi « Family Cinéma » sắp chiếu một phim ảnh tầu, rất hay ! Phim ảnh này của hãng làm phim tầu ở tại Shanghai, chụp tại nước Tầu, phong cảnh bài chỉ và người đóng trò toàn là ở bên Tầu cả.

Chuyện tầu :

ÁI-TÌNH VÀ PHÉP CÔNG CHÍNH

Bi-kịch pha hài-kịch 8 đoạn

Hội làm phim ảnh của người Tầu tại Shanghai, khởi đầu mới gửi phim tầu sang Đông-Pháp lần này là lần thứ nhất, mà phim ảnh này là phim ảnh đầu của hội ấy sẽ chiếu tại Đông-Pháp này vậy.

Quý-khách Annam và Trung-hoa, xưa nay vẫn chả ý thích xem phim ảnh chuyện tầu, vậy nay mai, khi nào chiếu phim ảnh tầu này, chắc là rạp chớp bóng phố hàng Bưởm sẽ được đông người xem lắm.

Phim ảnh tầu này sẽ chiếu tại Hanoi trong một tuần lễ, mỗi ngày hai buổi chiếu.

Nhà máy điện

QUẠT MÁY MARELLI

Quạt plafond kiểu lớn. . . 860 f. 00
Quạt plafond kiểu nhỏ. . . 730 f. 00

Cả tiền công đặt

Ngạch lính cơ. — M. Ng-ngọc-Kiểm cai cơ, quán làng Đương-thông, tổng Thịnh-quang, Thái-bình, nay bỏ sung suất đội lính cơ ở Thái-bình.

Vứt xác. — Hồi 2 giờ chiều hôm mùng 2 người ta thấy một cái xác một đứa con trai chừng 4 tuổi vứt ở trước cửa nhà nhảy đầm đường bờ Hồ, khám trong người không thấy thương tích gì khả nghi, nên đã cho mang vào nhà xác.

Ô tô dụng xe tay. — Hồi 7 giờ 25 hôm mùng hai, ô tô số 6-16 T. 857 của phủ Toàn-quyền đi đến đường Carcot đụng phải chiếc xe nhà của hiệu Sinh-lợi số 69 phố hàng Bông. Chỉ xe bị hư hỏng, nhưng không thiệt hại gì đến người cả.

(Xem tiếp trang ba, cột thứ hai).

THÚY-HỦ

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

Một hôm, *Tống-giang* cùng sai-bát uống rượu ở trong sao-sự phòng, sai-bát bẩm rằng :

— Hôm nay tôi xin nói để đại-huynh biết, viên tiết-cấp ở đây, theo lệ vẫn phải có nhân-tình, sao bẩy nay đại-huynh vẫn chưa sai người đưa đồ lễ đến. Ngày mai bẩm đến đây, tất thế nào cũng sinh sự lôi-thôi.

Tống-giang nói :

— Không hề chi ! Người ấy thì nhất định tôi không cho tiền, còn như đại-huynh đây lúc nào cần dùng đến tiền xin cứ hỏi *Tống-giang* này. Hãy để cho hắn đến đây, thử xem bẩm định làm những trò gì, bẩy giờ tôi sẽ liệu.

Sai bát nói :

— *Tống* đại-huynh ơi ! Người ấy hung ác lạ thường, nếu đại-huynh nói trái ý hắn thì tất bị hắn làm cho khổ nhục, bẩy giờ chớ trách là tôi không bảo trước.

Tống-giang nói :

— Đại-huynh cứ yên lòng, tôi sẽ có cách xử-trí. Tôi không cần phải lễ hắn, mà chưa chắc hắn đã dám làm gì tôi.

Nói chưa dứt lời thì đã thấy bài-đầu vào báo rằng :

— Tiết-cấp đã đến. Đang ngồi ở trên công-sảnh mà quát mắng rằng : « Tên tội-tù mới đến là ai, sao dám không đem nộp tiền lễ ! »

Sai-bát bảo *Tống-giang* rằng :

— Tôi nói có sai đâu. Người ấy đến đây, muốn sinh sự cả với bọn tôi đó.

Tống-giang cười mà bảo rằng :

— Đại-huynh tha lỗi, hôm khác tôi sẽ xin ngồi hầu rượu. Bây giờ để tôi lên công-sảnh, thử xem hắn đối-đãi với tôi ra thế nào.

Sai-bát cũng vội-vàng đứng dậy mà bảo rằng :

— Chúng tôi đây không muốn trông thấy mặt hắn, xin đại-huynh cứ lên một mình.

Tống-giang từ biệt sai bát, rồi đi lên nhà công-sảnh để yết kiến viên tiết-cấp.

HỒI THỨ XXXVII

Bấy giờ *Tống-giang* từ biệt sai-bát đi lên nhà công-sảnh, trông thấy viên tiết-cấp đang bắc một cái ghế chéo ngồi ở gian giữa mà quát to lên rằng :

— Tên tội-tù mới đến đây đâu ?

Bài-đầu liền trỏ *Tống-giang* mà nói rằng :

— Chính là người này đó !

Tiết-cấp mắng rằng :

— Tên tội-tù vừa đến vừa làn k'a mày cây thế ai mà dám không nộp tiền lệ cho ta !

Tống-giang nói :

— Phàm việc nhân-tình là tự ý người ta tình-nguyện, có sao nhà người lại cưỡng-bách mà bắt người ta nộp liền, há chẳng nhỏ-nhen lắm ru !

Mọi người xung quanh nghe nói, đều sợ thay cho *Tống-giang*. Tiết-cấp nổi giận mà mắng rằng :

— À, thằng giặc này mày lại dám vô-lễ với ta như thế. Mày bảo ta nhỏ nhen à ! Quác-sĩ đâu ! Cứng mọc nó ra mà đánh cho đủ một trăm roi đòn.

Mọi người trong dinh đều có lòng yêu mến *Tống-giang*, thấy tiết-cấp truyền đánh *Tống-giang* thì bảo nhau lảng tránh, chẳng còn ai đứng đấy, chỉ trơ có một mình tiết-cấp cùng *Tống-giang* mà thôi. Tiết-cấp thấy mọi người chạy cả, lại càng căm-tức, vùng đứng ngay dậy, vớ lấy cái côn, xông đến toan đánh *Tống-giang*.

Tống-giang nói :

— Ông định đánh tôi, chẳng hay tội có tội gì ?

Tiết-cấp quát to lên rằng :

— Thằng giặc kia ! Ngày nay mày đã là một thứ hàng-hóa ở trong tay ta tai mày động ho một tiếng tức là có tội.

Tống-giang nói :

— Ông đầu buộc tội cho tôi, cũng không thể làm cho tội chết được.

Tiết-cấp nổi giận mà rằng :

— Mày bảo ta không làm cho mày chết được phải không ! Ta muốn làm cho mày chết, cũng chẳng khó gì. Ta chỉ đánh chết như đánh một con nhãng xanh vậy.

Tống-giang lại cười nhạt mà đáp rằng :

— Chỉ vì tôi không nộp tiền lệ mà đánh tôi chết, thế thì những người giáo-thông với *Ngô-học-cứu* ở *Lương-sơn-bạc*, phỏng đáng tội gì ?

Tiết-cấp nghe nó, vội-vàng buông cái côn xuống đấy mà hỏi rằng :

— Nhà ngươi nói cái gì ?

Tống-giang nói :

— Tôi nói rằng người vẫn giao-thông với quân-sư *Ngô học-cứu*, việc gì mà ông hỏi tôi !

Tiết-cấp bấy giờ tay chân luống cuống liền nắm lấy *Tống giang* mà hỏi rằng :

— Nhà ngươi là ai ? Tự đâu mà có câu nói ấy ?

Tống-giang cười mà bảo rằng :

— Tôi là *Tống-giang* ở huyện *Vận-thành* thuộc tỉnh *Sơn-đông* đây.

Tiết-cấp nghe nói, giật mình kinh sợ, vội-vàng chắp tay vái chào mà rằng :

— Thế ra ông chính là *Cập-thời-vũ Tống-công-minh* đó !

Tống-giang nói :

— Vâng ! sá chi mà đáng kể.

Tiết-cấp nói :

— Chỗ này không phải là chỗ nói chuyện, xin mời đại-huynh theo tôi chúng vào trong thành.

Tống giang nói :

— Nếu vậy hay ! Ông hãy đợi một chút, để *Tống-giang* này về khóa cửa phòng, sẽ xin theo đi.

Tống-giang vội trở về phòng, lấy phong thư của *Ngô-dụng*, lại giắt ít bạc vụn, rồi khóa cửa phòng giao cho bài-đầu coi giữ, đi đi theo tiết-cấp vào trong thành *Giang-châu*, tìm đến một nơi tửu-điếm kín-đáo cùng ngồi nói chuyện.

Tiết-cấp hỏi rằng :

— Đại-huynh gặp *Ngô-học-cứu* ở đâu ?

Tống-giang thò vào trong mình lấy phong thư trao cho tiết-cấp. Tiết-cấp mở xem một lượt, giấu phong thư vào trong tay áo, rồi đứng dậy sụp lạy *Tống-giang*. *Tống-giang* vội-vàng đáp lễ lại mà bảo rằng :

— Vừa rồi tôi thốt nói-năng càn dỗ, cũng xin ông chớ giận.

Tiết-cấp nói :

— Tôi chỉ nghe nói có một người họ *Tống* mới bị đày ra đây. Theo lệ thường xưa nay hễ ai mới đến, đều phải nộp 5 lạng bạc, lần này đã quá mười mấy ngày trời mà không thấy nộp, hôm nay nhân gặp được ngày thu-nhận, tôi mới cố tìm đến đòi, kẻ ông ngờ lại chính là đại-huynh. Vừa rồi ở trong dinh, tôi có trót nói câu gì xúc-phạm đến đại-huynh, dám xin đại-huynh tha thứ.

Tống-giang nói :

— Chức sai-bát ở đây cũng thường nói cho tôi nghe cái đại-danh của ông, tôi vẫn muốn bái-yết tôn-nhan, nhưng chưa được biết ở ổ ở. Lại không có dịp nào đi vào trong thành, đành phải đợi ông tới nơi, bẩy giờ sẽ được gặp gỡ, vì thế mà nấn-ná chậm-trễ, chứ không phải dám tiếc năm lạng bạc đâu. Ngày nay may được gặp-gỡ tôi tử-tế thôn thêm lòng áo-nước bấy lâu vậy.

Người ấy là ai ? thức là *Đài viện-trưởng Đài-tôn* làm tiết-cấp coi ngục ở *Giang châu* mà khi trước *Ngô học-cứu* đã nói cho *Tống-giang* biết. Nguyên đời nhà *Tống*, ai làm tiết-cấp về mặt *Kim lăng*, đều gọi là giám-trưởng ; ai làm tiết-cấp về mặt *Hà-nam*, đều gọi là viện-trưởng.

(*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKIOIS

Có lời chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo khoa tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc vẽ những bình lạ, làm trò-cười cho thiên-hạ và người có tri không thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Hội-viện phụng lời chân phê rằng:

Chiếu nay đại-thần phòng cho MONTES qui đồng, có chế nên một thứ rượu bổ để dùng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, truyền lục phái thị ghi cho qui được phòng chế-tạo để tỏ thánh-ý.

Khâm thử.

Rượu này đã kê cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư (ở báo này).

Thứ sữa tốt thượng hạng

Thứ sữa đặc hiệu **Confé** *của nhà lấy sữa có tiếng thứ nhất ở Hòa-Lan, là một thứ sữa những người yếu, trẻ con cần dùng vật cả mọi người ưa thứ sữa đặc có chất nguyên dùng rất tốt.*

Ai có tính khó đến đâu, dùng thứ sữa nay cũng phải vừa lòng.

Bán buôn tại:

COMPTOIRS COLONIAUX CHIRIS

Haiphong. 2226

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY nói số 243

Hiện tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệ tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mới chiếu cố.

2249 MẬU-THỊNH kính cáo.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cuộc bảo-cử. — Cuộc bảo-cử nghị-viên thành-phố ta ngày hôm qua được êm-đềm thỏa thuận, chứ không xảy ra những sự tranh-luận lôi thôi hay ẩu-đả nhau như năm nào. Duy lúc 8 giờ công-chúng hơi náo động một chút là vì M. Sỹ Kỳ nguyên hội-viên thành-phố khóa trước, vừa mới đến cửa tòa Đốc-lý gọi ngay một người cảnh-sát ta lại mà dặn rằng: coffiez-vous ceux qui sont dépourvus de la carte électoral (phải bắt hết những người không có phiếu đi bầu); đoạn ông vào buồng hội đồng thấy mấy người ngoại cuộc đứng xem thì vào thỉnh-cầu với một ông Tây ra đuổi, nhưng chẳng đè ông chánh hội-đồng là M. Paquin biết thế bèn ra mời cả M. Sỹ-kỳ cùng các người khác đến ra ngoài cho được công bằng. Kể đến 11 giờ trưa MM. Nam-Sinh và Hàn Hính có nói đùa nhau về việc bảo-cử, khiến cho những người được dịp buồn cười vỡ bọng. Từ đấy trở đi cho đến 4 giờ chiều không xảy ra chuyện gì đáng nói cả.

Hội đồng bảo-cử về bên người Pháp thì M. Paquin làm chánh hội-đồng; M. Godelu Maurice thư-ký; MM. Dubier, Lefèvre và Jules Jousique, kiểm-sát.

Bên người Nam thì M. Coupard, chánh hội-đồng; MM. Thu và Điền, kiểm-sát.

Đúng bốn giờ chiều bắt đầu mở phiếu của người Pháp, cả thảy có 383 phiếu ở trong hộp, thì ba phiếu bỏ trắng, một phiếu không hợp lệ, thế là mỗi người còn phải có 189 phiếu mới được trúng-cử. Kết-quả của 12 viên trúng-cử như sau này:

MM. Paquin	329	phiếu
Fieschi	301	—
Fauvel	282	—
Coupard	280	—
Porchet	274	—
Forest	272	—
Chenu	246	—
Godelu	242	—
Feutrier	234	—
Vernet	220	—
Girodolle	206	—
Caron	206	—

Xướng danh xong 12 hội-viên Pháp trúng cử thì vừa đúng 7 giờ rưỡi tối, mới bắt đầu mở phiếu người Nam mình.

55 người có quyền đi bầu là 307, nhưng lúc mở hộp chỉ có 254 phiếu thì phải ba phiếu trắng và một phiếu không hợp lệ M Paquin tuyên ngôn rằng vì người mình có ít nên không trừ 4 phiếu đó, vậy mỗi người phải đủ 128 phiếu mới trúng cử. Kết quả như sau này:

MM. Nam Sinh	193	phiếu
Sỹ-Kỳ	162	—
Trịnh quý-Khang	156	—
Cao-Viện	61	—
Đỗ-hữu-Thục	61	—
Cự-Ân	25	—
Ng-đức-Thuận	22	—
Mỹ-Lộc	8	—
Trần-Quý	7	—
Ng-hữu-Thu	6	—
Ng-thừa-Đạt	5	—
Bạch-tử-Đái-Bưởi	4	—
Lê-đức-Hinh	2	—
Vương-khả-Lạc	1	—

Vậy thì chỉ có ba ông trúng cử là:

MM. Nam-Sinh

Sỹ-Kỳ

Trịnh-quý-Khang

còn khuyết một ông nữa mới đủ số, lại phải đến 10 Mai sau bầu lại.

Đ. V.

Lời cảm ơn

Trước chúng tôi bốn người ứng cử đứng chung một số nhưng sau vì lẽ riêng chúng tôi rút tên, hai người ra, chỉ còn MM. Trịnh quý-Khang và Đỗ-hữu-Thục thì ngày hôm qua được ba con trong thành phố có lòng yêu mến bỏ cho M Trịnh-quý-Khang 136 phiếu và M Đỗ hữu-Thục 61 phiếu. Tuy rằng chúng tôi chỉ trúng cử có một mình M Trịnh-quý-Khang nhưng cũng đều lấy làm hân-hạnh cả, vậy có lời cảm tạ các ngài.

Trịnh-quý-Khang

Đỗ-hữu-Thục

Đoàn-khắc-Long

Trần-xuân-Lịch

SƠN-TÂY

Phòng điện-thoại. — Kể từ ngày 15 Mai 1925 trở đi, phòng điện-thoại ở hàn tỉnh sẽ bắt đầu mở cửa, giờ mở cửa cũng như ở làm việc ở nhà giấy thép.

Giá tiền thông với các tỉnh lân cận cứ mỗi ba phút phải nộp như sau này:

Ở Sơn-tây đi Phú-lạng-thương — Bắc-ninh — Đáp-cầu và ở các nơi ấy về 0 p. 20; ở Sơn-tây đi Hanoi — Hà-đông và ở các nơi ấy về 0 p. 20; ở Sơn-tây đi Haipheng — Đồ-sơn — Quảng-yên — Hương bí — Mạo-khê và ở các nơi ấy về 0 p. 39; ở Sơn-tây đi Hải-dương và ở đấy về 0 p. 20; ở Sơn-tây đi Nam-định và ở đấy về 0 p. 30; ở Sơn-tây đi Vĩnh-yên — Tam-đảo và ở đấy về 0 p. 20; ở Sơn-tây đi Thanh-hóa và ở đấy về 0 p. 30.

LẠNG SƠN

Mất hai tủ thư. — Chuyến xe lửa ngày 28 Avril vừa rồi đi đến km. 120 bến trên thôn Na-lâm vì đường xấu nên xe bị trật bánh, phải chuyển sang xe khác. Việc đó chuyển thư do nhầm người Thổ làm, có người của sở giây thép là M. Lê-hữu-Kỉ ấn quân đốc. Thế mà đến chiều, khi xe bắt đầu chạy, M. Kiều soát lại thì thấy thiếu mất hẳn 2 tủ thư. Hiện đã trình sở Sen-đầm và sở Sen-đầm đã bắt 5 tên Thổ lý để tra hỏi.

HONGAY

Bọn nào cản đỡ thế ? — Hôm 30 tháng 4 tây tức là 8 tháng tư ta, tối công gặm bày người bà con vào lễ đền Trời ở gần huyện Ly Hoành-bồ. Vì con nước lên xuống thất-thường cho nên tiện dịp phải đi đêm. Khi thiện-nam, tín-nữ, dân bà con gái con trẻ chúng tôi ra về, (tôi đó độ chừng 12 giờ đêm) ra đến bến gọi đò, thấy một bọn ba bốn đứa, không biết chúng làm chức phận gì, đâu đeo đèn lồ, tay mang gậy tầy tay thước hình như có súng ống, không biết có phải là xã-đoàn lính đồng không? Có lẽ là loài đi kiếm ăn đêm thì phải hơn, chúng cứ nhè phía chúng tôi, mà chiếu cái đèn khắ-đ kia, làm lóe cả mắt, có một người trong bọn chúng tôi vì nhòa mắt bước hụt, xuýt nữa xuống sông, xảy xát đầu gối, người đó tưởng thì lấy lời uyển-chuyển mà hỏi thì trong bọn chúng lại giở những giọng bất-nhã vô-lễ, nói lắm điều đáng khinh đáng ghét. Chúng tôi vì việc đi lễ bái có dẫn bà con trẻ nên chịu nhịn, chung thấy thế tưởng là hay họ ghẹ gớm lại càng làm già, buông những tiếng bất lịch sự toan sự hành-hung, đêm hôm tối tăm mà chúng cả gan làm le toi-hành những việc như vậy thì tất là đồ vô lại, vô sỉ, đáng nên lấy luật pháp mà trừng-trị một cách nghiêm nhật cho chừa cái thủ-đoạn gian-man thì sau này khách thập phương mới dám vãng-lai lễ bái nơi thần tử phật tự nữa.

Ước chi mấy lời nói trung-trực này đến tai những người có nhiệm vụ là bề trên nắng xét nét mà trừng phạt những kẻ bề dưới làm càn ấy đi.

T. p. K. lai cảo

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài duyệt-báo rằng: phàm những số tiền quá hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes); chớ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem giản thư (timbres-postes), từ thứ 0 f. 10 (0$04) trở xuống; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

VIỆC KINH-ĐÔ

Hàn lâm hội tình. — Cụ lớn Văn-minh điện đại-học-sĩ Tôn-thất-tường-công vừa được thưởng hàn-lâm bị-tỉnh (officier d'Académie).

Trúng số năm vạn đồng. Quan chủ-sự bộ hộ là ông Ng-trọng-Hợp, người Bắc-kỳ mới trúng số Bon-Panama số năm vạn đồng. Ông là một người ở Bắc-kỳ có tiếng hào-phú ở thành phố, nay trúng được số tiền ấy thì thật là đã giàu lại giàu thêm. Nghe nói ông sẽ trích một số con con mà cấp cho những người cơ cận ở xứ này.

Hỉ tín. Bản-quán vừa được tin mừng rằng: đại-lang của cụ lớn Hoè bộ thượng-thư là M. Thân-trọng-Hiền đã kết hôn cùng lệnh ái ông Tôn-thất-Nhì là cháu cụ lớn tổng-đốc Tôn-thất-Phan, lại là một nhà đại-thương có tiếng ở Huế, là cô Tôn-nữ thị Nho.

Lễ hôn phối đã thành ngày mồng sáu tháng tư ta tại nơi đại thương cuộc ở đường Paul-Bert Huế. Sực ảnh hôn ấy rất đẹp lòng hai họ, vì rằng trai vẫn chương nết hạnh, gái hiền thục đoan trang, hai bên đều là con nhà thi lễ trâm anh, thật đã nên đôi lứa sắt cầm, nhân duyên trời định.

Khi vẫng sinh thì dân gia rất linh đình, từ cậu Clémenceau đến nhà cô ép ảnh Hương-giang xe ngựa áo quần như gấm thêu là trải, người đi xem chen nhau chật đường, thật đã nên một đám cưới rất linh đình và trọng thể.

Bản quán có lời mừng tại họ có dâu hiền rể thảo và chúc mừng cô dâu cậu rể bách niên giai lão và sớm sum sê ngành quế chồi lan.

(Xem trang thứ tư).

VIỆC LÀM PHÚC BỐC NHỮNG MỘ ÂM HỒN Ở GẦN CHÙA CHÂU-LONG

M. Nguyễn-đương-Cát, Yên-viên 10 p., Đàn-phong 20 cái tiểu, Võ đức-Đôn, làng Đức-Diễn 1 p., Lê-văn-Ý 20 cái tiểu, Võ-đình Chức 10 cái tiểu, Trần-thị-Thái 20 cái tiểu, Xuân thọ 10 cái tiểu, Đông-Hưng hiệu 1 p., An hưng 0 p. 50, Phạm-v-Tâm voie 89, 5 p., Nguyễn Lợi-ký hàng Mã-mây 20 p., Phúc long, 31, hàng Mắm 3 p., Phúc-lộc, 57, hàng Mắm 5 p., Phúc-Thái, 89, hàng Mắm 1 p., Hoàng xuân-Sơn, 25, hàng Mắm 2 p., Nhân-thọ-Đường, hàng Ngang 1 p., Quảng-Thịnh, 77, Thuốc-bắc 2 p., sư chùa Đồng-nhân 1 p., An-Thái, 35, hàng Gạo 1 p., Ng thị-Chỉ, 9, hàng Giấy 1 p., Hoàng-văn-Đôi, phố Đồ-hữu-vị 1 p., Ng mạnh-Tư, phố Đồ-hữu-vị 1 p., Hoàng thị-Vông 5 p., Giang-thị-Tâm 1 p., Ng-Hồ Chính kính, 1 p., Chu-xuân Hải, Bồi-xuân-Thiều và tòa Hưu-trí 100 cái tiểu, Bà Sauvage tức là Đặng thị-Tuyến 100 cái tiểu và 2 p. 20, Ông đội Giáng, Bắc-ninh 2 p. Ng xuân-Năm phố Đồ-hữu-Vị 0 p. 50, Ng-đức-Nhuận và Ng xuân-Nhị, thầu khoán 10 cái tiểu và 10 p., Phạm thị-Mười, phố Đồ hữu-Vị 5 p., Đội Mùi, Quảng-châu-vận 2 p., Bà Sếp, phố Đồ-hữu-vị 1 p., Phạm-văn-Đài 1 p., Giương giang-Phúc 0 p. 50, Bà Lê Yên-phụ 2 p., Ng-Giu 10 cái tiểu, Bà Quản-Đề 1 p.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. MOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển. . . . 0$30

Tiền cước mỗi quyển . 0,12

Ai ở xa xin viết thư sẽ cho

ông BÙI-XUÂN-THÀNH

61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các lịch qui ông nào mua thì gửi tiền cho: bổ không có tiền nữa theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một, tháng tây trở đi cho gọn.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

GIAN BÁN ĐỒ THƯỜNG DÙNG TRONG NHÀ

Mấy thứ giá hàng

Ấm cà-phê bằng aluminium poli, quai rợ. . . . 4 fr. 50

Một bộ 5 cái xoong, bằng aluminium poli, cán bằng gỗ. . . 50 fr. 00

Faitout bằng aluminium poli, giáng vại 20 c/m . . . . . 15 fr. 00

Passe bouillon bằng sắt mạ thiếc cán gỗ 16 c/m. . . . . 2 fr. 25

Poelon bằng aluminium poli, cán gỗ sơn, vung có núm 10 c/m. . 7 fr. 50

Cối làm xé cấu, to ung gỗ, 2 lít, dùng cho 6 người. . . . 95 fr. 00

Véo bằng thép bóng . . . . . 5 fr. 00

Dao túi kiểu Thụy-sĩ . . . . . 6 fr. 50

BOITE POSTALE N° 40

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ hai 4 Mai 1925

HIỆP SĨ NGỘ TAM KIỀU

Ra tay cứu sự bất bình.

Lòng không mơ tưởng mối tình, chữ duyên.

May ta nên được phỉ nguyền.

Tối thứ ba 5 Mai 1925

CÁI KIẾN KIỆN CỦ KHOAI

Vỏ chèo cốt lương soạn thành được nhiều điệu hát. Đã diễn nhiều lần các quý-khách cho là có nhiều câu hát sâu sắc và có ý vị lắm. Lần này diễn lại có sửa đổi lại ít nhiều để mong mai in ra thành sách bán.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol

chất: Satol

và chất: Uroformine

Giá 1$30 một hộp

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bất đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mò làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống:

Cachets du Docteur Nolal

0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phải yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhẩm, và gió lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nolal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị bệnh hen.

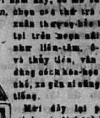
Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông bên Tàu, đã mấy mươi năm nay, có mở nhánh chế-tạo ở Vĩ-đi-sơn, hạng nhất thứ trà đầu-xuân thượng-hảo-hạng đựng tại trên mọn mỗi cao như liễu-tâm, ô-long và thảy điều, vân vân, đóng sắc hoa-đào điểu thế, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liễu-tâm nhà cành, gọi là « SONG BÌ CHÍNH THÁI ĐANG-TRÀ » công dược nhiều qui khách bàn-nghành. Nay xin đem những điều riêng của trà VINH-MẬU đăng báo, để qui-khách thưởng trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi điểm bán trà VINH MẬU:

Nam-định: phố Khách, số 144.

Hà nội: phố Hàng-ngang, số 25.

Hải-dương: phố Khách, số 14.

Vinh-Mậu trà hiệp sản bạch

Chè ngon tương trợ

Giống chè ngon sinh sản rõ được mấy không đủ cho người mua dùng, lẽ tất phải đem chè xấu mà hòa lộn vào. Thà hiệu không dám phụ lòng các qui-khách chiếu cố, không tiếc công lao, không nề tổn phí, đem Lên đến đặt sẵn tại các nơi có giống chè ngon, vì thế năm nay bao nhiêu hạng chè tốt bản-hiệu mua được cả.

Các qui khách dùng đến chè, xin biết cho rằng hiệu chè S.M-MẬU này là hạng chè thượng hảo; xét kỹ lương vị thì đủ tỏ rằng hạng chè này cũng với hạng chè hòa lộn, khác nhau một giới một vực.

Chè này bán ở phố hàng Ngang số 59, Hanoi.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

217

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các gửi mua báo hoặc có việc gì viết thư đến hỏi báo-quan, thì cho biết rõ tên họ ở từ giấy gửi báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quán-kỳ, để cho người Ban đó tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vẫn tắt, hoặc thêm quê, không, vậy đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không hiểu ai mà trả lời.

Hội xuất vốn về việc nhà đất ở Đông-pháp

(CRÉDIT FONCIER DE L'INDOCHINE)

Hội vô-danh vốn có 50 triệu phật-lăng

Hội sở: 96 bis, phố Haussmann, Paris

Chi điểm: SAIGON, HANOI và HAIPHONG

Cuộc mở trái khoản 50 vạn bạc

(Theo lời quyết nghị của Hội-đồng Trị-sự đã được Đại hội-đồng các hội viên họp bất thường ngày 28 Mars 1925 chuẩn y)

Có ba hạng trái khoản phiếu: một hạng 50$ —, một hạng 100$ và một hạng 500$, tùy ý các quý vị muốn mua thứ nào cũng được. Các trái phiếu ấy được lãi đồng niên là sáu phần (6 %) các thứ tiền thuế không phải chịu (trừ ra thứ tiền thuế luân chuyển người nọ bán cho người kia thì sẽ phân qui vị chịu).

Khi mua phiếu thì phải nộp ngay một phần tư tiền, còn ba phần tư tiền nữa thì khi nào sự phân phát các phiếu cho các nhà mua phiếu làm xong, thì sẽ nộp nốt.

Cuộc bán phiếu sẽ bắt đầu mở từ ngày 8 Mai 1925 cho đến ngày 25 Mai 1925 thì thôi

Các trái phiếu 500$ giá bán là 498$ — còn thứ phiếu 50$ và 100$ thì bán đúng giá là 50$ và 100$. — Các trái khoản này bắt đầu được hưởng lợi tức từ 15 Janvier 1925. — Tiền lợi tức cứ hết sáu tháng là một lần giả, giả vào ngày 15 Janvier và 15 Juillet mỗi năm. — Các trái khoản này hết hạn 10 năm thì sẽ hoàn lại các trái chủ y nguyên số. Song nếu chẳng bắt cứ lúc nào các trái chủ có thể xin rút vốn về được, chỉ phải giả cho hội một số tiền hoa-hồng là 5 %, để số tiền vốn lãy ra và mấy tháng lãi đang giở giang về sau tháng cuối cùng sẽ không tính. Muốn rút vốn về như thế phải báo cho hội biết trước 8 ngày khi lấy vốn phiếu 500$ về và 5 ngày khi lấy vốn 50$ và 100$ về.

CÁC PHIẾU BÁN TẠI:

HỘI SOCIÉTÉ FINANCIÈRE FRANÇAISE ET COLONIALE PHỐ SOMME, SỐ 93, SAIGON VÀ TẤT CẢ CÁC CHI-NHÁNH VÀ ĐẠI-LÝ ĐỒNG-PHÁP NGÂN HÀNG.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG BÌNH

Việc đánh sóc-đĩa ở làng Mỹ-trạch-hạ. — Bản-quán tiếp được bài sau này :

Nay tôi có mấy lời ra kính chúc qui-quán được mọi sự thịnh-vượng và tấn tới, sau xin qui quán tha lỗi cho để tôi xin nhắc lại hôm nọ tôi xem tờ báo ngày 26 avril về mục thời-sự Quảng-bình, tôi có thấy đăng trong báo rằng hôm 20 avril mới rồi, phu làm đường xe-lửa tụ nhau lại đánh sóc-đĩa, mà quan huyện phải đội-lệ lên bắt mà chúng nó hành hung đánh đội-lệ và trốn lại, thì không phải là phu làm đường xe hỏa, vì đường xe-lửa từ Sa-lung ra đến Mỹ trạch là dài hơn 25 kilomètres mà chỉ một mình tôi coi cả trong ngoài, đi gần ba năm trời nay chẳng có xảy ra sự gì cả, từ Cai đến cu-li của tôi chẳng dám làm điều chi cho động cập đến quan trên, dân dưới, mà nay lại thấy nói rằng phu của chúng tôi làm ra những sự phi pháp như vậy thì thực là uổng công nặng gửi mua giri bấy lâu nay của tôi làm, thật hôm xảy ra sự kịch-liệt chính là những bọn thợ rèn làm sở cận đó, chứ như phu làm đường của tôi thì lấy chi mà đánh sóc đĩa được, tiền công mỗi ngày ba hào mà lại gặp khi đói kém thì ăn đã không đủ còn lấy chi mà đánh, về lại chả thì lỗ cũng đói nữa, chứ một gì phu. Vậy nay xin báo-quán cải-chính lại cho rằng bọn thợ rèn làm cầu Mỹ trạch thì đúng hơn.

Đoàn-văn-Ninh.

TOURANE

Xiếc làm phúc. — Xiếc Đại-Nam đến bản tỉnh khai diễn mấy tối, nhân dân thấy đều hoan-nghênh cả. Đến tối 25 avril, ông Lưu-khánh-Vân có điện-đình với hội Trung-Bắc-kỳ nông-công-thương tương-tế ở bản-tỉnh diễn một buổi đặc-biệt để thâu tiền quyên vào các hội thiện. Buổi diễn xiếc hôm 25 ấy thâu được 737 p. 20. Trong số bạc này thì có ông hội-trưởng phòng Thương-mại Trung-kỳ quyên cho 35 đồng, phòng Thương-mại 50 đồng, hãng Đông-pháp ngân-hàng 20 và quan đốc học bản tỉnh 5 đồng, còn bao nhiêu là tiền bán vé được. Số bạc 737 p. 20 trừ các khoản chi phí kinh lại phường xiếc, còn thì chia ra như sau đây và quyên vào các hội sau này :

Các nạn dân bị lụt ở xứ Trung-kỳ 224 p. 89 ; hội Hồng-thập-tự 100 p ; hội Trung-Bắc-kỳ nông công thương tương-tế ở Tourane 16 p. 44. Buổi diễn xiếc tối ấy có quan Đốc-lý chủ tọa và hội Nông-công-thương-tương-tế chủ trương. Hội N. C. T. T. T. chúng tôi xin thay mặt các nạn dân bị lụt xứ Trung-kỳ, hội Hồng-thập-tự và phần riêng chúng tôi, tỏ lời trân trọng cảm tạ các qui quan, các qui ông Hoa-kiều và các thân-hào trong thành-phố đã vì lòng từ-thiện, đến dự cuộc vui này rất đông, và chúng tôi xin cảm tạ ông Lưu-khánh-Vân và qui phường vì việc nghĩa đã tỏ hết nghề kéo trò hay để diễn nên cuộc vui hiếm có này.

B. L. lai cảo

Trị bệnh đau xương
và đau lưng

Những bệnh ta thường mắc phải thì có bệnh đau lưng, đau xương, đau gân, các bệnh về tiểu-tiện, vân vân..., cũng là nhiều bệnh lắt, cái gốc đều do trong thân thể nhiều chất acide urique mà ra cả.

Thuốc Pilules Foster trị bệnh đau lưng và đau xương rất công-hiệu. Thuốc ấy làm cho trong thân-thể mất hết chất acide urique nó gây nên các bệnh ấy. Thuốc ấy làm cho bộ thận và khớp xương được mềm mại. Thuốc ấy làm cho mất những chất phông đi, và các bệnh về tiểu-tiện. Thuốc ấy trừ các bệnh nhiều khi không biết gốc ở đâu, mà kỳ thực là bởi thận yếu, hoặc trong thân-thể nhiều chất acide urique quá. Thuốc ấy uống không có gì là nguy-hiểm, mà hiệu-nghiệm rất chóng. Thuốc ấy làm cho trong người dễ chịu, và lọc máu cho chạy. Các thứ thuốc Foster bán tại số 25, rue Saint-Ferdinand, Paris-17.

Hãng bào-chế nào cũng có bán

Những nhà có con em cần nhớ nên biết thứ thuốc Hoa « Tứ-Ngọc-Liên tiễn nhi chỉ khái được thấy » là một thứ thuốc cho trẻ con rất mầu nhiệm và dễ uống, nó làm cho trẻ mau tiêu đàm và tống được cặn chất độc ở trong phổi ra, dù ho gió, ho đàm, hoặc xuyễn, hoặc khó thở, nói tóm lại dù ho nặng đến đâu mà dùng thứ thuốc này cũng có thể khỏi được, những người dùng qua đã chịu thứ thuốc ho này là một phương thần dược. Giá mỗi lọ là 0$25, ở các tỉnh xa có gửi nhiều Hiệu bán, ai muốn mua, hoặc muốn biết ở tỉnh nào Hiệu nào bán thì cứ viết thư hỏi Hiệu TỨ-NGỌC-LIÊN, n° 46, Rue Principale à Đáp-cầu.

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết sâu.
Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu. thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rét phải làm cho hay ho rất uống thuốc này rất đỉ, vì có mất thơm không có lợm giọng bao giờ ! Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết
MAU BỔ 1$40

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thực hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ ĐỂ TRỊ BỊNH ĐAU-LẬU mới bị hay là có đã lâu rồi.
Trong 232 người A-Rập dùng thuốc này thì lành bình hết 231 người
(Y theo lời phúc các lương-y ở Alger)
BÁN TẠI SỞ : SPÉCIALITÉS PEYRARD
44, Rue de Grenelle, PARIS
và cùng các nhà thuốc rứ danh

振商號
Tam đại cần
yếu vấn-đề

Các ngài xem báo nên đọc.
Các ngài kinh thương nên đọc.
Các ngài ở nhà muốn được mất thứ đồ ăn tốt và đem làm quà cho bà con cũng nên đọc.
Bản-hiệu tự chế các thứ bánh khách, biscuit và các thứ kẹo lâu vẫn, vân. . . chất liệu tốt mà làm sạch sẽ, cực hợp vệ-sinh. hộp ngoài trang hoàng lịch sự đem làm quà bà con nhất là đích đáng, cho nên làm không đủ mà bán ; nay bản hiệu vì tiện dùng các ngài ở xa phải gia công chế tạo, phòm đâu có nhà giấy-thép thì hàng hóa có thể đến được đấy theo cách lĩnh hóa giao ngân (contre remboursement) có in các gia mục, các ngài cần dùng xin cho giấy biết.

HIỆU TCHAN XUONG.
dit WON KONG-SANG
Chuyên môn về bánh và kẹo
ở phố hàng Buồm số nhà 106
Hanoi.

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sổ ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

C. J. BONNET
— là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

KEM BERTHUIN
HIỆU
Pachod Frères & Cie
2080

ŒNO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
酶補
J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*
Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán **2$40** một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thi uống một cốc con
每晚食者啞每者啞沒喊醋欺唉粗

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
31 phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi
2099

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

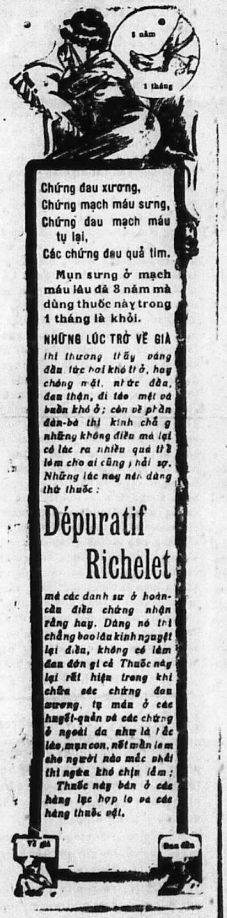
Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc :

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tam giờ sáng.

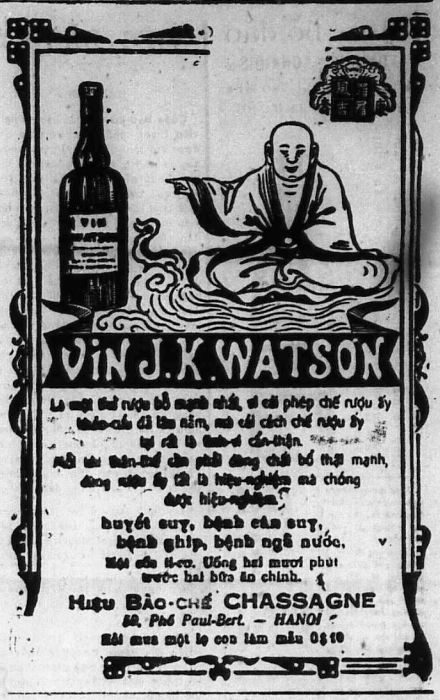
Chứng đau xương,
Chứng mạch máu sưng,
Chứng đau mạch máu tụ lại,
Các chứng đau quả tim.
Mụn sưng ở mạch máu lâu đã 3 năm mà dùng thuốc này trong 1 tháng là khỏi.

NHỮNG LÚC TRỞ VỀ GIÀ
thì thường thấy sáng đầu tức hoi khó thở, hay chóng mặt, nước đái, đau thận, đi táo mật và buồn khó ở ; cần về phần đàn-bà thì kinh chẳ g những không điều mà lại cứ lắc ra nhiều qua thế làm cho ai cũng phải sợ. Những lúc nay nên dùng thứ thuốc :

Dépuratif Richelet

mà các danh sư ở hoàn-cầu điều chứng nhận rằng hay. Dùng nó thì chẳng bao lâu khỏi ngượt lại đầu, không có làm đau đớn gì cả Thuốc này lại rất hiệu trong khi chữa các chứng đau xương. tự mán ở các huyết-quản và các chứng ở ngoài da như là lác lào, mụn con, nốt mẩn làm cho người nào mắc phải thì ngứa khó chịu lắm ; Thuốc này bán ở các hàng lục hợp to và các hàng thuốc sợt.

Vẽ giá — Bao đổi

Là một thứ rượu bổ mạnh nhất, vì cái phép chế rượu ấy bào-chế đã tân kỳ, mà cái cách chế rượu ấy lại rất là tinh-vi công-phu.
Nếu ai bần-thần chân phải dùng chất bổ thật mạnh, dùng rượu ấy tất là hiệu-nghiệm mà chóng được hiệu-nghiệm.
huyết suy, bệnh cần suy, bệnh ghịp, bệnh ngã nước,
Một cốc tí-cơ. Uống hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.
Hiệu Bào-chế CHASSAGNE
50, Phố Paul-Bert. — HANOI
Bắt mua một lọ con làm mẫu 0$10

CÁC ÔNG NÊN BÉN NGAY HIỆU :
NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI

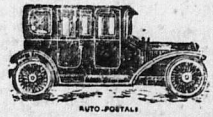
Hàng rẻ mới sang — Cai mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.
Mau mau kẻo hết hàng tốt. 2026

ĐƯỜNG SANG LÀO
CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI
Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

TỪ THAKHEK VỀ VINH

Tàu thủy ở Viên-tiane về tối chủ-nhật thì sáng thứ hai xe ô-tô chở thơ và hành-khách ở Thakhek về tới Vinh.

TỪ VINH ĐI TH. KHEK

Ngày thứ sáu đúng 7 giờ sáng chạy, chiều thứ bảy đến Thakhek vừa kịp tàu thủy lên Vientiane.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi thì xin đánh giây-thép cho biết trước 24 giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.
Hạng ta đi. . . . . 14.00 —

Đường đi Huế và Yên-lý đi Nghệ-hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép : PHAMVANPHI,
Vinh, Đông-hà, Yên-lý, Thakhek hay là Napé

AI MUỐN LÀM GIÀU
Bỏ ra 20 quan mà may ra được
500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công ty Panama, có rất số đề hoàn lại (Obligation Panama à lots) các mua phải nộp ngay 20 quan, còn thì 17 tháng mỗi tháng nộp 20 quan, theo như lệ định rong luật. (Như vậy mỗi ngày đề dành mấy xu, có thể trở nên giàu có được).

Hễ nộp tiền lần đầu là được ngay cái trái-đơn mà riêng mình được quyền sở-hữu, như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến lúc trái-đơn ra rằng số về là nhằm được tính nguyên số tiền 16 ký. Mỗi trái đơn trước sau thế nào cũng trúng một lần từ 500.000 trở xuống đến 1.000 quan, không có thì cũng được hoàn lại là 400 quan. Mỗi năm có hai lần, tức rút số, hơn 3 triệu lá.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LỜ SAU NÀY :

130 lô.	500.000 quan	260 lô	5.000 quan
134 lô.	250.000 —	1.320 lô	2.000 —
268 lô.	100.000 —	13.200 lô	1.000 —
268 lô.	10.000 —	1.700.900 trái đơn hoàn lại lần	400 —

Người có trái-đơn được dự cuộc rút số mỗi cho đến khi số trái-đơn rút ra trúng thưởng.

Các lô được lĩnh nguyên tiền, không phải trừ phí tổn chi cả. Mỗi lần rút số sẽ nhận được một cái bảng kê số trái đơn trúng số, không phải trả tiền. Các số kê trong bảng ấy đóng vật cái đi đâu đã tại nhà ngân hàng, các nhà số trái đơn, có thể đến xem được, theo như điều khoản trong luật riêng ngày 12 Mars 1886. Bản luật ấy là một bản luật bảo chứng, giữ gìn cho các số có trái đơn. Không có điều gì phải nghi ngại cả.

Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre thì rút số.

Cần ngại muốn được các cuộc rút số ấy thì gửi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France
R. C. MARSEILLE 6576

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)